Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code

Considerații privind condițiile de formă necesare încheierii căsătoriei din perspectiva dispozițiilor noului Cod Civil

Nadia Cerasela DARIESCU*

Abstract

The paper aims at analyzing the formal conditions of the judicial act of marriage in conformity with the stipulations to be found both in the Family Code and in the new Civil Code- adopted by Law no. 287 of 17th July, 2009.

We intend to analyse the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the two stages: a series of preliminary necessary formal procedures are accomplished in the first, preparatory stage: the handing in of the marriage declaration form by the future spouses, the registrar's fulfilment of the duties imposed both by law with respect to the check of the fulfilment of the validity conditions for marriage and by the provision of the publicity elements needed for the contracting of the marriage, while the second stage refers to the actual contracting of the marriage under the circumstance of a solemn and public ceremony. The conclusive civil register document is drawn up immediately after the completion of the ceremony.

Keywords:
Family code; the New Civil Code; formal conditions needed for the contracting of the marriage; formal procedures that are preliminary to the contracting of marriage, formal procedures that are subsequent to the contracting of marriage.

* Conferentiar universitar doctor, Facultatea de Drept, Universitatea „Petre Andrei" din Iaşi, Avocat definitiv Baroul Iaşi.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

1. Noțiuni introductive despre condițiile de formă ale căsătoriei

Condițiile de formă ale actului juridic al căsătoriei se referă la procedura de încheiere a căsătoriei**,** desfăşurată în etape, prin care se urmăreşte, pe de o parte, asigurarea respectării condițiilor de fond prescrise de lege (existența condițiilor de fond şi lipsa impedimentelor), iar pe de altă parte garantarea recunoaşterii publice a căsătoriei şi întocmirea înscrisului doveditor al acesteia.*

În prima etapă, pregătitoare, sunt îndeplinite o serie de formalități prealabile şi necesare încheierii căsătoriei: depunerea declarației de căsătorie de către viitorii soți; îndeplinirea de către ofiţerul de stare civilă a îndatoririlor impuse de lege cu privire la verificarea îndeplinirii condițiilor de valabilitate a căsătoriei şi de asigurarea elementelor de publicitate a încheierii căsătoriei†.

În cea de-a doua etapă are loc încheierea propriu-zisă a căsătoriei, în condițiile de solemnitate şi publicitate. Imediat după încheierea căsătoriei este întocmit actul de stare civilă doveditor.

2. Sediul juridic

2.1. Condițiile de formă ale căsătoriei prevăzute în Codul familiei

Codul familiei prevede următoarele condiţii de formă la încheierea căsătoriei:

Art. 11 prevede: „Căsătoria se încheie în faţa delegatului de stare civilă al Consiliului popular al comunei, oraşului, al municipiului sau al sectorului municipiului Bucureşti, în cuprinsul căruia se află domiciliul sau reşedința oricăruia dintre viitorii soți."

Art. 12 alin. 1 dispune: „Cei care vor să se căsătorească vor face, personal, declarația de căsătorie la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria".

Alin. 2 „Dacă unul dintre viitorii soţi nu se află în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, el va putea face declaraţia de căsătorie în localitatea unde se află, la serviciul de stare civilă, care o va transmite, din oficiu şi fără întârziere, serviciului de stare civilă competent pentru încheierea căsătoriei.

---

* *E., Florian.* Dreptul familiei, Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2008, p. 40; *A., Bacaci. V., C., Dumitrache. C., C., Hageanu.* Dreptul familiei, Ediţia 6, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2009, p. 31.

† Vezi şi Nadia, Dariescu, *The new meaning of the concept og "The Common Domicile of the Spouses" (udes in the article 20 of Law No. 105 of 1992) in the context of Romanisn's E.U. accesion,* Jurnalul de Studii Juridice, Vol. 3-4/ decembrie, 2010, Editura Lumen, Iaşi

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Art. 13 dispune: „În declaraţia de căsătorie, viitorii soţi vor arăta că nu există nici o piedică legală la căsătorie. Odată cu declaraţia de căsătorie, ei vor prezenta dovezile cerute de lege."

Art. 13^1 menţionează: „În aceeaşi zi cu primirea declaraţiei de căsătorie, ofiţerul de stare civilă va dispune publicarea acesteia, prin afişarea în extras, într-un loc special amenajat, la sediul primăriei unde urmează să se încheie căsătoria (alin.1). Extrasul din declaraţia de căsătorie va cuprinde, în mod obligatoriu: data afişării, datele de stare civilă ale viitorilor soţi, precum şi înştiinţarea că orice persoană poate face opunere la căsătorie, în termen de 10 zile de la data afişării" (alin.2).

Art. 14 prevede: „Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există o piedică legală ori dacă alte cerinţe ale legii nu sunt îndeplinite (alin.1). Opunerea la căsătorie se va face numai în scris, cu arătarea dovezilor pe care ea se întemeiază (alin.2)".

Art. 15 dispune: „Delegatul de stare civilă va refuza să constate încheierea căsătoriei dacă, în temeiul verificărilor ce este dator sa facă, al opunerilor primite sau al informaţiilor ce are, găseşte că cerinţele legii nu sunt îndeplinite".

Art. 16 menţionează: „Căsătoria se încheie prin consimţământul viitorilor soţi. Aceştia sunt obligaţi să fie prezenţi, împreună în faţa delegatului de stare civilă, la sediul serviciului de stare civilă, pentru a-şi da consimţământul personal şi în mod public, în faţa ofiţerului de stare civilă (alin.1). Cu toate acestea, în cazurile arătate de legea specială, delegatul de stare civilă va putea încheia căsătoria şi în afara sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea condiţiilor prevăzute în alineatul precedent"(alin.2).

Art. 17 prevede: „Ofiţerul de stare civilă, luând consimţământul viitorilor soţi, va întocmi de îndată, în registrul actelor de stare civilă, actul de căsătorie, care se semnează de către soţi, de cei doi martori şi de către ofiţerul de stare civilă".

Art. 18 menţionează: „Căsătoria nu poate fi dovedită decât prin certificatul de căsătorie, eliberat pe baza actului întocmit în registrul actelor de stare civilă".

2.2. Condiţiile de formă ale căsătoriei prevăzute în Codul Civil

Art. 279 alin. 1 prevede: „Căsătoria se celebrează de către ofiţerul de stare civilă, la sediul primăriei (alin.1). Prin excepţie, căsătoria se poate celebra, cu aprobarea primarului, de către un ofiţer de stare civilă de la o altă primărie decât cea în a cărei rază teritorială domiciliază sau îşi au reşedinţa viitorii soţi, cu obligativitatea înştiinţării primăriei de domiciliu sau de reşedinţă a viitorilor soţi în vederea publicării."

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Art. 280 dispune: „Cei care vor să se căsătorească vor face personal declarația de căsătorie, potrivit legii, la primăria unde urmează a se încheia căsătoria (alin.1). În cazurile prevăzute de lege, declarația de căsătorie se poate face şi în afara sediului primăriei (alin.2). Atunci când viitorul soţ este minor, părinții sau, după caz, tutorele vor face personal o declarație prin care încuviințează încheierea căsătoriei. Dispozițiile art. 272 alin. (5) rămân aplicabile (alin.3). Dacă unul dintre viitorii soți sau tutorele nu se află în localitatea unde urmează a se înch3ia căsătoria, ei pot face declarația la primăria în a cărei rază teritorială îşi au domiciliul sau reşedința, care o transmite, în termen de 48 de ore, la primăria unde urmează a se încheia căsătoria (alin.4)."

Art. 281 menționează: „În declarația de căsătorie, viitorii soți vor arăta că nu există nici un impediment legal la căsătorie şi vor menționa numele de familie pe care îl vor purta în timpul căsătoriei, precum şi regimul matrimonial ales (alin.1). Odată cu declarația de căsătorie ei vor prezenta dovezile cerute de lege pentru încheierea căsătoriei (alin.2)."

Art. 282 prevede: „Viitorii soți pot conveni să îşi păstreze numele dinaintea căsătoriei, să ia numele oricăruia dintre ei sau numele lor reunite."

Art. 283 dispune: „În aceeaşi zi cu primirea declarației de căsătorie, ofițerul de stare civilă dispune publicarea acesteia, prin afişarea în extras, într-un loc special amenajat la sediul primăriei şi pe pagina de internet a acesteia unde urmează să se încheie căsătoria şi, după caz, la sediul primăriei unde celălalt soţ îşi are domiciliul sau reşedința (alin..1). Extrasul din declarația de căsătorie cuprinde, în mod obligatoriu data afişării, datele de stare civilă ale viitorilor soți şi, după caz, încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum şi înştiințarea că orice persoană poate face opoziție la căsătorie, în termen de 10 zile de la data afişării (alin.2). Căsătoria se încheie după 10 zile de la afişarea declarației de căsătorie, termen în care se cuprind atât data afişării, cât şi data încheierii căsătoriei (alin.3). Primarul municipiului, al sectorului municipiului Bucureşti, al oraşului sau al comunei unde urmează a se încheia căsătoria poate să încuviințeze, pentru motive temeinice, încheierea căsătoriei înainte de împlinirea termenului prevăzut la alin. (3)" (alin.4).

Art. 284 stipulează: „În cazul în care căsătoria nu s-a încheiat în termen de 30 de zile de la data afişării declarației de căsătorie sau dacă viitorii soți doresc să modifice declarația inițială, trebuie să se facă o nouă declarație de căsătorie şi să se dispună publicarea acesteia."

Art. 285 menționează: „orice persoană poate face opoziție la căsătorie, dacă există un impediment legal sau dacă alte cerințe ale legii nu sunt îndeplinite (alin.1)." Opoziția la căsătorie se face numai în scris, cu arătarea dovezilor pe care se întemeiază(alin.2)."

Art. 286 prevede: „Ofițerul de stare civilă refuză să celebreze căsătoria dacă, pe baza verificărilor care este obligat să le efectueze, a opozițiilor primite sau a informațiilor pe care le deține, în măsura în care acestea din urmă sunt notorii, constată că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege."

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Art. 287 dispune: „Viitorii soţi sunt obligaţi să se prezinte împreună la sediul primăriei, pentru a-şi da consimţământul la căsătorie în mod public, în prezenţa a 2 martori, în faţa ofiţerului de stare civilă (alin.1). Cu toate acestea, în cazurile prevăzute de lege, ofiţerul de stare civilă poate celebra căsătoria şi în afara sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea celorlalte condiţii menţionate la alin. (1) (alin. 2). Persoanele care aparţin minorităţilor naţionale pot solicita celebrarea căsătoriei în limba lor maternă, cu condiţia ca ofiţerul de stare civilă sau cel care oficiază căsătoria să cunoască această limbă (alin.3)".

Art. 288 menţionează: „Martorii atestă faptul că soţii şi-au exprimat consimţământul potrivit art. 287 (alin. 1). Nu pot fi martori la încheierea căsătoriei incapabilii, precum şi cei care din cauza unei deficienţe psihice sau fizice nu sunt apţi să ateste faptele prevăzute la alin. 1 (alin.2). Martorii pot fi rude şi afini, indiferent de grad, cu oricare dintre viitorii soţi (alin.3)."

Art. 289 stipulează: „Căsătoria este încheiată în momentul în care, după ce la consimţământul fiecăruia dintre viitorii soţi, ofiţerul de stare civilă îi declară căsătoriţi."

Art. 290 arată că: „După încheierea căsătoriei, ofiţerul de stare civilă întocmeşte, de îndată, în registrul actelor de stare civilă, actul de căsătorie, care se semnează de către soţi, de cei 2 martori şi de către ofiţerul de stare civilă."

Art. 291 prevede: „Ofiţerul de stare civilă face menţiune pe actul de căsătorie despre regimul matrimonial ales. El are obligaţia ca, din oficiu şi de îndată, să comunice la registrul prevăzut la art. 334 alin.1, precum şi după caz, notarului public care a autentificat convenţia matrimonială o copie de pe actul de căsătorie."

Art. 292 dispune: „Căsătoria se dovedeşte cu actul de căsătorie şi prin certificatul de căsătorie eliberat pe baza acestuia (alin.1). Cu toate acestea, în situaţiile prevăzute de lege, căsătoria se poate dovedi cu orice mijloc de probă."

3. Prezentarea condiţiilor de formă ale căsătoriei

3.1. Formalităţi premergătoare încheierii căsătoriei

1. Declaraţia de căsătorie

Viitorii soţi pentru a putea încheia căsătoria vor întocmi o declaraţie de căsătorie. Declaraţia de căsătorie se va face potrivit art. 12 alin. 1 din C. fam. „la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria" iar potrivit art. 280 alin.1 din C. civ. „la primăria unde urmează a se încheia căsătoria".

Ca şi excepţie, declaraţia de căsătorie se poate face şi în alt loc în cazurile expres prevăzute de lege.

În situaţia în care viitorul soţ este minor, părinţii sau, după caz, tutorele vor face personal o declaraţie prin care încuviinţează încheierea căsătoriei.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Declaraţia de căsătorie se face în situaţia în care unul dintre viitorii soţi sau tutorele nu se află în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, la primăria în a cărei rază teritorială îşi au domiciliul sau reşedinţa, care o transmite, în termen de 48 de ore, la primăria unde urmează a se încheia căsătoria.

Declaraţia de căsătorie se face în scris şi personal şi trebuie să cuprindă:

- manifestarea de voinţă a viitorilor soţi că vor să se căsătorească;
- identificarea fiecăruia prin datele personale;
- declaraţia viitorilor soţi că nu există nici un impediment legal la căsătorie;
- declaraţia viitorilor soţi în care vor menţiona numele de familie pe care îl vor purta în timpul căsătoriei (pot să îşi păstreze numele dinaintea căsătoriei, să ia numele oricăruia dintre ei sau numele lor reunite), „precum şi regimul matrimonial ales" (art. 281 alin. 1 C. civ.);
- declaraţia viitorilor soţi că au luat cunoştinţă de starea sănătăţii lor în mod reciproc,
- indicarea martorilor;
- indicarea locului unde se va încheia căsătoria în situaţia în care declaraţiile au fost făcute în localităţi diferite;
- semnătura celor doi viitori soţi şi a ofiţerului de stare civilă.

În aceeaşi zi cu primirea declaraţiei de căsătorie, ofiţerul de stare civilă dispune **publicarea acesteia**, prin afişarea în extras, într-un loc special amenajat la sediul primăriei şi pe pagina de internet a acesteia unde urmează să se încheie căsătoria şi, după caz, la sediul primăriei unde celălalt soţ îşi are domiciliul sau reşedinţa. Extrasul din declaraţia de căsătorie cuprinde, în mod obligatoriu data afişării, datele de stare civilă ale viitorilor soţi şi, după caz, încuviinţarea părinţilor sau a tutorelui, precum şi înştiinţarea că orice persoană poate face opoziţie la căsătorie, în termen de 10 zile de la data afişării.

Declaraţiei de căsătorie trebuie **anexate** următoarele **acte:**

- actul de identitate al fiecărui viitor soţ, care, după verificare se restituie lor, urmând a fi prezentate iarăşi în momentul încheierii căsătoriei;
- certificatele de naştere ale viitorilor soţi în original (pentru confruntare) şi în copie legalizată sau certificată de ofiţerul de stare civilă;
- certificatele medicale privind starea sănătăţii fiecărui soţ valabile 14 zile de la emiterea lor;
- dacă este cazul acte în original (pentru confruntare) şi copie, traduse şi legalizate ori certificate de ofiţerul de stare civilă din care să rezulte desfacerea, încetarea sau desfiinţarea căsătoriei anterioare, a unuia dintre viitorii soţi: certificatul de deces al fostului soţ, hotărârea judecătorească de desfacere sau de desfiinţare a căsătoriei anterioare;
- de asemenea, dacă este cazul, dosarul de căsătorie mai poate cuprinde, în funcţie de circumstanţe: decizia de acordare a dispensei de vârstă, de rudenie, de adopţie, decizia primarului localităţii de încuviinţare a

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

încheierii căsătoriei înainte de expirarea termenului de 10 zile de la depunerea declaraţiei de căsătorie.

Depunerea şi înregistrarea declaraţiei de căsătorie nu are semnificaţia unui „antecontract" de căsătorie, nu are valoare juridică de sine-stătătoare, nu creează obligaţia încheierii căsătoriei; bineînţeles „revocarea" intempestivă a promisiunii de căsătorie, la fel ca şi în cazul logodnei, poate fonda o acţiune în desdăunări, dacă sunt îndeplinite condiţiile răspunderii civile delictuale.*

Căsătoria se poate încheia numai după expirarea **termenului de 10 zile** de la data la care a fost înregistrată declaraţia de căsătorie, termen în care se cuprind atât data afişării, cât şi data încheierii căsătoriei. Termenul se socoteşte potrivit „sistemului inclusiv", deci intră în calcul atât ziua de pornire, aceea a depunerii declaraţiei, cât şi ziua de de împlinire, adică ziua în care are loc oficierea căsătoriei.

Pentru motive temeinice (de exemplu viitorul soţ este militar aflat în permisie, viitoarea soţie urmează să nască) primarul localităţii în care va fi încheiată căsătoria poate încuviinţa reducerea termenului.

Rostul termenului de 10 zile – afară de acela de a-i determina pe viitorii soţi să reflecteze cu seriozitate la implicaţiile gestului lor – este acela de a reduce cât mai mult posibil riscul încheierii unei căsătorii nevalabile sau care nu au respectat toate condiţiile cerute de lege, inclusiv cele prohibitive. De aceea, în răstimpul dintre depunerea declaraţiei de căsătorie şi încheierea propriu-zisă a căsătoriei, ofiţerul de stare civilă este obligat să facă verificări referitoare la îndeplinirea cerinţelor şi lipsa impedimentelor la căsătorie. De asemenea, pe calea opoziţiei la căsătorie, orice persoană poate semnala ofiţerului de stare civilă eventualele nereguli privitoare la valabilitatea căsătoriei aflate în stadiu de proiect.†

2. Opoziţia la căsătorie

Opoziţia la căsătorie sau opunerea la căsătorie este actul prin care o persoană aduce la cunoştinţa ofiţerului de stare civilă existenţa unei împrejurări care constituie impediment la căsătorie sau neîndeplinirea unei condiţii de fond pentru încheierea valabilă a căsătoriei.

Opoziţia la căsătorie sau opunerea la căsătorie poate fi făcută în intervalul de 10 zile de la înregistrarea declaraţiei de căsătorie şi până la încheierea căsătoriei de orice persoană fără a fi necesară justificarea unui interes legitim şi chiar de ofiţerul de stare civilă când el constată un impediment, consemnându-l într-un proces verbal.

---

* *Dan Lupaşcu*. Dreptul familiei, Ediţia a IV-a, amendată şi actualizată, Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, pp.71-75; *E., Florian*. Dreptul familiei, Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2008, p. 41.

† *E., Florian*. Dreptul familiei, Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2008, p. 42.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Pentru a fi valabilă o*poziţia la căsătorie sau opunerea la căsătorie* trebuie să îndeplinească anumite condiţii:

- să fie făcută în scris;
- existenţa unui impediment legal sau neîndeplinirea unei alte cerinţe a legii;
- să precizeze dovezile pe care se întemeiază.

Deşi o opoziţie care nu îndeplineşte aceste condiţii nu are eficacitate juridică, dacă ea relevă existenţa unor împrejurări care constituie o piedică la căsătorie, ofiţerul de stare civilă va trebui să facă verificările necesare, opoziţia, nevalabilă ca atare, având valoarea unei informaţii.*

În această situaţie, ofiţerul de stare civilă va putea refuza încheierea căsătoriei dacă constată că există împrejurări care constituie o piedică la căsătorie.

Efectele opoziţiei la căsătorie sunt:

- admiterea opoziţiei în situaţia în care aceasta este întemeiată ofiţerul de stare civilă nu va încheia căsătoria;
- respingerea opoziţiei dacă aceasta este neîntemeiată ofiţerul de stare civilă va încheia căsătoria şi va consemna refuzul său într-un proces verbal.

Dacă verificarea opoziţiei necesită mai mult de 10 zile, ofiţerul de stare civilă va amâna căsătoria, prelungind termenul de 10 zile.

La cererea părţii nemulţumite se vor înainta actele judecătoriei de la domiciliul său pentru a hotărî, de urgenţă, asupra refuzului de încheiere a căsătoriei.

4. Formalităţi concomitente încheierii căsătoriei

(Procedura încheierii căsătoriei)

Condiţiile de formă prevăzute de lege pentru momentul încheierii căsătoriei se referă la: localitatea şi locul unde se încheie căsătoria; competenţa ofiţerului de stare civilă; solemnitatea şi publicitatea celebrării căsătoriei.

Localitatea şi locul unde se încheie căsătoria

Localitatea în care se va încheia căsătoria este determinată de domiciliul sau de reşedinţa oricăruia dintre viitorii soţi. Domiciliul acestora se dovedeşte prin cărţile de identitate ale celor doi viitori soţi. Reşedinţa acestora se dovedeşte prin viza de flotant.

Locul încheierii căsătoriei îl reprezintă sediul serviciului de stare civilă potrivit art. 16 din C. fam. iar potrivit art. 287 din C. civ. sediul primăriei, din localitatea competentă.

* *A., Bacaci. V., C., Dumitrache. C., C., Hageanu.* Dreptul familiei, Ediţia 6, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2009, p. 33.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Cu toate acestea, că şi excepţie căsătoria se poate încheia, pentru motive temeinice (de exemplu unul dintre viitorii soţi se află în imposibilitate de a se deplasa din motive medicale) şi în afara sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea celorlalte condiţii

Căsătoria se poate încheia la bordul unei nave sub pavilion românesc, aflată într-o călătorie în afara graniţelor ţării, de către comandantul navei, dacă viitorii soţi au cetăţenie română. La sosirea în ţară comandantul navei este obligat să trimită o copie certificată de pe înregistrarea făcută, prin căpetenia portului de înscriere a navei, organului local al administraţiei publice competent, respectiv cel al sectorului 1 Bucureşti.

Căsătoria nu se poate încheia la bordul unei aeronave, întrucât orice fel de căsătorie cu acest mijloc de transport durează puţin, iar încheierea căsătoriei în aceste condiţii nu-şi găseşte justificarea celerităţii.

2. Competenţa ofiţerului de stare civilă

Competenţa ofiţerului de stare civilă se determină sub întreit aspect:

- *Competenţa personală (ratione personae)* este determinată de domiciliul sau reşedinţa a cel puţin unuia dintre viitorii soţi, astfel căsătoria încheindu-se de către ofiţerul de stare civilă din localitatea respectivă;
- *Competenţa teritorială (ratione loci)* este determinată de limitele teritoriale ale localităţii unde se află sediul primăriei de la domiciliul sau reşedinţa unuia dintre viitorii soţi unde urmează să se încheie căsătoria;
- *Competenţa materială (ratione materiae)* este determinată de calitatea de ofiţer de stare civilă a persoanei care instrumentează încheierea căsătoriei.

Nesocotirea regulilor competenţei *ratione personae sau ratione loci* nu îimpietează asupra valabilităţii actului juridic al căsătoriei.

În schimb *competenţa materială (ratione materiae)* a delegatului de stare civilă este condiţionată de valabilitatea căsătoriei deoarece numai căsătoria încheiată în faţa ofiţerului de stare civilă, adică a persoanei care are o astfel de calitate este recunoscută de lege. Totuşi din dispoziţiile art. 7 din Legea nr. 119/1996 , dacă atribuţiile de stare civilă au fost exercitate în mod public necompetenţa materială a celui care a celebrat căsătoria nu atrage nulitatea căsătoriei. Este o aplicaţie a principiului *error comunis facit ius* (eroarea comună este creatoare de drept).[*]

Potrivit art. 279 alin. 2 C. civ. *prin* excepţie, căsătoria se poate celebra, cu aprobarea primarului, de către un ofiţer de stare civilă de la o altă primărie decât cea în a cărei rază teritorială domiciliază sau îşi au reşedinţa viitorii soţi, cu obligativitatea înştiinţării primăriei de domiciliu sau de reşedinţă a viitorilor soţi în vederea publicării.

De asemenea, în anumite cazuri prevăzute de lege, ofiţerul de stare civilă poate celebra căsătoria şi în afara sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea tuturor condiţiilor cerute de lege

[*] *E., Florian.* Dreptul familiei, Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2008, p. 44.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

În cazul persoanele care aparţin minorităţilor naţionale căsătoria se poate celebra în limba lor maternă, dar ofiţerul de stare civilă sau cel care oficiază căsătoria trebuie să cunoască această limbă.

3. Încheierea căsătoriei

Ofiţerul de stare civilă la data fixată pentru **celebrarea căsătoriei** va proceda în felul următor:

- identifică pe baza actelor de identitate viitorii soţi şi constată că nu sunt opoziţii şi impedimente la încheierea căsătoriei;
- în cazul soţilor minori, considerăm că acesta este momentul în care se mai poate da încuviinţarea părinţilor, dacă nu a fost dată anterior;
- constată că sunt îndeplinite condiţiile de fond la încheierea căsătoriei, după ce ia consimţământul ambilor candidaţi;
- ia consimţământul viitorilor soţi în vederea încheierii căsătoriei;
- declară căsătoria încheiată pe baza consimţământului viitorilor soţi;
- citeşte dispoziţiile referitoare la drepturile şi obligaţiile soţilor;
- întocmeşte actul de căsătorie în registrul de stare civilă corespunzător, act semnat de ofiţerul de stare civilă, de soţi (cu numele care s-au învoit să-l poarte în timpul căsătoriei) şi de cei doi martori;
- ofiţerul de stare civilă face menţiune pe actul de căsătorie despre regimul matrimonial ales;
- are obligaţia ca, din oficiu şi de îndată, să comunice la registrul prevăzut la art. 334 alin. 1, precum şi după caz, notarului public care a autentificat convenţia matrimonială o copie de pe actul de căsătorie;
- face menţiunea pe buletinul de identitate al soţului care şi-a schimbat numele;
- eliberează soţilor certificatul de căsătorie.

4. Solemnitatea şi publicitatea încheierii căsătoriei

Solemnitatea încheierii căsătoriei constă în următoarele:

- căsătoria se încheie în faţa ofiţerului de stare civilă;
- căsătoria se încheie la sediul autorităţii competente;
- căsătoria se încheie în prezenţa efectivă şi concomitentă a viitorilor soţi, care îşi exprimă personal consimţământul;
- căsătoria se încheie în prezenţa a doi martori;
- căsătoria se încheie la data stabilită;
- căsătoria se încheie numai după ce constată îndeplinirea tuturor condiţiilor pentru încheierea valabilă a acesteia.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Publicitatea încheierii actului juridic al căsătoriei reclamă asigurarea accesului oricărei persoane care doreşte să asiste la ceremonie, fără a fi necesară prezenţa efectivă a publicului.*

Se observă că, întreaga procedură de încheiere a căsătoriei este menită să confere solemnitate şi publicitate actului căsătoriei.

5. Momentul încheierii căsătoriei

Momentul încheierii căsătoriei este acela în care ofiţerul de stare civilă constată existenţa consimţământului viitorilor soţi, îndeplinirea tuturor condiţiilor pentru încheierea unei căsătorii valabile şi îi declară căsătoriţi.

6. Formalităţi ulterioare încheierii căsătoriei

Considerăm că este greşită denumirea de Capitol III intitulat „Formalităţile ulterioare încheierii căsătoriei" din Titlul al II intitulat „Căsătoria" deoarece formalităţile ulterioare încheierii căsătoriei fac parte din Capitolul II intitulat „Încheierea căsătoriei" şi fac parte din condiţiile de formă ale căsătoriei. Ca atare, Capitol III ar trebui denumit Secţiunea a 3-a Intitulată *Formalităţile ulterioare încheierii căsătoriei.*

Întocmirea actului de căsătorie

Ofiţerul de stare civilă după încheierea căsătoriei, întocmeşte, de îndată, actul de căsătorie, în registrul actelor de stare civilă, care se semnează de către soţi, de cei 2 martori şi de către ofiţerul de stare civilă."

De asemenea, ofiţerul de stare civilă face menţiune pe actul de căsătorie despre regimul matrimonial ales. El are obligaţia ca, din oficiu şi de îndată, să comunice la registrul prevăzut la art. 334 alin.1, precum şi după caz, notarului public care a autentificat convenţia matrimonială o copie de pe actul de căsătorie.

Dovada căsătoriei

Căsătoria se dovedeşte cu actul de căsătorie şi prin certificatul de căsătorie eliberat pe baza acestuia.

Trebuie să reţinem că, numai certificatul de căsătorie eliberat în strictă concordanţă cu actul de stare civilă are aceeaşi putere doveditoare ca şi înregistrarea din registrul actelor de stare civilă. Dacă certificatul de stare civilă în general conţine unele greşeli sau omisiuni, dar înregistrarea din registrul stării civile este corectă, rectificarea sau, după caz, completarea certificatului se

* *E., Florian.* Dreptul familiei, Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2008, p. 45; *Dan Lupaşcu.* Dreptul familiei, Ediţia a IV-a, amendată şi actualizată, Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, pp.75-78.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

dispune şi se realizează direct de către funcţionarul primăriei care a eliberat certificatul, la cererea persoanei interesate. Eventualele erori sau omisiuni strecurate în înregistrarea din registrul actelor de stare civilă vor putea fi corectate sau completate numai pe baza hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile.*

Cu toate acestea, în situaţiile prevăzute de lege, căsătoria se poate dovedi cu orice mijloc de probă.

În situaţii excepţionale, se poate reconstitui sau întocmi ulterior actul de căsătorie. Reconstituirea acestuia se poate face dacă registrele de stare civilă au fost distruse sau pierdute sau dacă actul de stare civilă s-a întocmit în străinătate şi nu există posibilitatea procurării lui. Întocmirea ulterioară se poate face dacă nu au existat registre de stare civilă sau dacă întocmirea actului a fost omisă din vina ofiţerului de stare civilă, d4eşi acesta a luat consimţământul soţilor şi i-a declarat căsătoriţi. În aceste situaţii, încheierea căsătoriei se poate proba cu orice mijloc de dovadă, inclusiv invocarea posesiei de stat care rezultă din aparenţa calităţii de soţ în societate.†

* *E., Florian*. Dreptul familiei, Ediția 2, Editura C. H. Beck, București, 2008, p. 46.
† *I., Apetrei. Raluca –Oana, Andone*. Dreptul familiei. Suport de curs, Casa de Editura Venus, Iaşi, 2005, p. 21.

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

References:

Florian, E.(2008). *Dreptul familiei*, Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti

Bacaci, A., Dumitrache, V., Hageanu, C. (2009). *Dreptul familiei*, Ediţia 6, Editura C. H. Beck, Bucureşti

Dariescu, N. (2010). *The new meaning of the concept og "The Common Domicile of the Spouses" (udes in the article 20 of Law No. 105 of 1992) in the context of Romanisn's E.U. accesion,* Jurnalul de Studii Juridice, Vol. 3-4/ decembrie, Editura Lumen, Iaşi

Lupaşcu, D. (2009). *Dreptul familiei*, Ediţia a IV-a, amendată şi actualizată, Editura Universul Juridic, Bucureşti

Apetrei, I., Andone, R. (2005). *Dreptul familiei. Suport de curs*, Casa de Editura Venus, Iaşi

DARIESCU, N., (2010) Thoughts concerning the formal conditions needed for the contracting of marriage from the point of view of the stipulations in the new Civil Code in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010